

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 141. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359442672.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Forfatterinden studerer den Fordom, som ligger til Grund for Oswalds Handlemaade, i dens Kilde, og hun fører den tilbage til den engelske Opfattelse af Hjemmet. Oswalds Grundbetænkelighed overfor Corinna er udtrykt i den engelske Sætning, som i Bogen anføres: Hvad skulde man gøre med saadan En i et Hus? «Huset er Alt hos os - for Kvinderne idetmindste», siger en Englænder til Oswald. Og et andet Sted siger Forfatterinden: «Det er forgæves, at en Englænder et Øjeblik opnaar at finde Behag i fremmede Sæder; hans Hjerter vender altid tilbage til hans Barndomsindtryk. Hvis man spørger Englændere, som man træffer paa et Skib i et eller andet fjernt Farvand, hvor de rejser hen, saa svarer de: hjem (*home*), hvis de overhovedet er paa Tilbagevejen.»*) Og hun udleder nu den Overtro, at de huslige Dyder skulde umuliggøres af Kvindens selvstændige aandelige Udvikling, og det hele Afguderier med disse Dyder af denne engelske Kærlighed til Hjemmet. Saa underligt det ogsaa tager sig ud for os at se den nutildags aandeligt saa udeltagende italienske Kvinde opstillet som Mønster paa Selvstændighed, saa har Fru de Staël sikkert Ret heri. Det Ideal af Velvære, som er knyttet til Begrebet et Hjem, er et ægte nordisk-germansk Begreb, et de romanske Folk oprindeligt saa fremmed, at dets engelske Benævnelse *home* (som allerede det Anførte viser) er gaaet over som Ord i de romanske Sprog, der selv intet tilsvarende Ord besidder. Til Hjemmet svarer Begrebet «Hyggelighed», et paa romanske Sprog uoversætteligt Ord, som har sit Udspring i Glæden over at kunne sidde lunt og veltilpas inden fire Vægge. Oprindelsen til dette Ideal er ikke vanskeligt at finde: Nordeuropæeren, som lever under raa klimatiske Forhold, i en kold og barsk Natur, finder den samme Glæde i Tanken om at kunne sidde varmt ved Arnestedet, medens Sne og Regn afmægtige pisker mod den veltillukkede Rude, som ^{*}142 Neapolitaneren finder i Tanken om at kunne sove under aaben Himmel, det vil sige under den varme og pragtfulde Stjernehimme, og kunne tilbringe den svale Nat med Dans, Spil og Sang i det Fri. Men til hvert af disse forskellige Idealer af Velvære og Lykke svarer et forskelligt Indbegreb af Pligter og Dyder, som det Folk, hos hvilke de findes eller fordres, betragter som almengyldige. Det anser sig selv for det første Folk, fordi det overholder disse Pligter og besidder disse Dyder - hvad der er naturligt nok, da de er afledede af dets egne Ejendommeligheder - og det laster desuden alle de Nationer, hos hvilke de fattes.